

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Socialinė ekonomika	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
lekt. Agnė Girkontaitė	VU Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa		Pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė		lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	48	87

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Dalyko tikslas – supažindinti su sociologinių gebėjimų pritaikymo socialinės ekonomikos (trečiajame) sektoriuje galimybėmis, pristatyti pagrindines socialinės ekonomikos sąvokas, tokias kaip trečiasis sektorius, socialinis verslas, socialinis kapitalas, bendruomenių vystymas, socialinės inovacijos, ir atskleisti socialinių bei ekonominių principų suderinimo iššūkius visuomenėje. Kursas suteiks žinojimą ir gebėjimus, reikalingus įgyvendinti tyrimą dalyvaujant ir įgalinti socialinėje atskirtyje esančias bendruomenes. Bendrosios kompetencijos: Gebėjimas rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš įvairių teorinių ir empirinių šaltinių. Gebėjimas dirbti savarankiškai ir komandoje, organizuoti, vadovauti. Gebėjimas kūrybiškai spręsti problemas. Gebėjimas profesionaliai veikti laikantis socialinės atsakomybės, pilietiškumo, lygių galimybių principų, žmogaus teisių bei etikos standartų. Gebėjimas raštu ir žodžiu bendrauti profesinėje aplinkoje ir su žmonėmis, kurie nėra profesinės srities ekspertai. Dalykinės kompetencijos: Sociologijos teorijų išmanymas, gebėjimas jas taikyti sociologinių problemų analizei. Gebėjimas analizuoti visuomenės struktūras ir institutus taikant sociologijos teorijas ir metodologijas. Gebėjimas identifikuoti ir analizuoti socialines problemas. Gebėjimas atlikti socialinius tyrimus, įvertinti duomenų kokybę ir pateikti tyrimo rezultatus.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės pasirinkti ir naudoti tinkamas informacijos paieškos sistemas, mokės naudotis nacionalinėmis ir tarptautinėmis duomenų bazėmis ir duomenų archyvais ir gebės pritaikyti tinkamą programinę įrangą socialinės informacijos paieškai, analizei ir sisteminimui.	Probleminis dėstymas, tekstų skaitymas ir aptarimas, diskusijos, informacijos paieška ir analizė, tiriamojo projekto parengimas ir įgyvendinimas kartu su kitais studentais, pristatymų, socialinio verslo drobės, ataskaitos rengimas, kolegų pristatymų vertinimas.	Trumpi atvirų klausimų testai seminarų pradžioje iš skaitytų tekstų. Tiriamojo darbo pristatymai. Socialinio verslo drobė. Tiriamojo darbo ataskaita. Atviros knygos egzaminas raštu.
Gebės savarankiškai atlikti darbo užduotis, dirbti komandoje, bendradarbiaujant tiek su savo srities, tiek su kitų sričių specialistais.		
Gebės panaudoti socialinę informaciją ir profesinį žinojimą, formuluodamas, analizuodamas ir sprendžiamas problemas, gebės priimti sprendimus pažįstamoje aplinkoje.		
Gebės pateikti savo tyrimų rezultatus žodžiu ir raštu, gebės bendrauti sociologijos klausimais ir profesinėje aplinkoje, ir viešojoje erdvėje.		
Gebės apibūdinti, ką tiria sociologija ir kuo ji skiriasi nuo kitų mokslų, kokia yra sociologijos vieta tarpkryptinėse studijose ir tyrimuose.		
Gebės identifikuoti pagrindines sociologijos sąvokas ir idėjas, atpažinti ir apibrėžti sociologijai būdingas problemas.		
Gebės susirasti, palyginti ir įvertinti sociologinius mokslinius tekstus, atlikti tekstų analizę ir ją tinkamai pristatyti žodžiu ir raštu.		
Gebės apibūdinti ir analizuoti Lietuvos ir kitų visuomenių socialinių institutų (šeimos, politikos, ekonomikos, darbo, miesto, kaimo, tapatybės ir kt.) veikimo bei kaitos dėsningumus ir ypatumus istorinės kaitos ir dabarties požiūriais.		
Gebės identifikuoti bei analizuoti socialines problemas, susijusias su tam tikrais visuomenės institutais, įvardyti ir tyrinėti socialinių problemų priežastis ir padarinius, pateikti tokios analizės rezultatus ir siūlyti socialinių problemų sprendimus.		
Gebės parengti nesudėtingų kiekybinių ir kokybinių socialinių tyrimų metodiką, ją pristatyti žodžiu ir raštu įvairioms tikslinėms grupėms (akademinėi bendruomenei, taikomųjų socialinių tyrimų užsakovams).		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Socialinės ekonomikos samprata. Socialinės ekonomikos samprata, veikėjai ir grupės, kuriuos apima socialinės ekonomikos sąvoka, pagrindiniai teoriniai požiūriai, siejami su socialinės ekonomikos sąvoka, socialinės ekonomikos srities problemos ir galimybės.	8		2				10	8	Amin, Ash; Cameron, Angus; Hudson, Ray. 1999. „Welfare as work? The potential of the UK social economy“. Environment and Planning A, Nr. 31(11), p. 2033–2051. Socialinės ekonomikos pavyzdžių apžvalga.
2. Socialinis verslas. Socialinio verslo, socialinės antreprenerystės ir įmonių socialinės atsakomybės sąvokos ir problemos. Socialinio verslo kūrimo įrankiai: socialinio verslo drobė, pokyčio teorija, kliento persona ir kt.	4		2				6	5	Adomaitytė-Subačienė I., Girkontaitė A., Petružytė D., ir Šumskienė E. 2020. Lietuvos socialinio verslo pradininkų patirtys. Socialinė Teorija, Empirija, Politika Ir Praktika 21: 8-25. https://doi.org/10.15388/STEPP.20.20.20
3. Socialinės ekonomikos tyrimai ir poveikio matavimas Įvairių socialinio verslumo, socialinės ekonomikos, bendruomenių, socialinio kapitalo tyrimų instrumentų pavyzdžiai.	4						4	4	Socialinio verslo gidas. Metodinių strategijų paruošimas.
4. Socialinis kapitalas ir pilietinės visuomenės problematika Pilietinės ir ekonominės sistemų sąveika, pilietiškumo svarba. Socialinio kapitalo samprata. Lietuvos pilietinės visuomenės tyrimai.	2		2				4	5	Coleman, James S. 2005. Socialinės teorijos pagrindai. Vilnius: Margi raštai. 268-286 psl. (12 sk. Socialinis kapitalas)
5. Socialinės atskirties diskursai ir socialinė politika Socialinė atskirtis ir kritinė diskurso analizė, įvairios socialinės atskirties interpretacijos. Gerovės valstybės tipai. Kapitalizmo ir neoliberalizmo kritika.	4		2				6	5	Bourdieu, Pierre. 1998. The essence of neoliberalism, http://mondediplo.com/1998/12/08bourdieu
6. Viešoji sociologija Viešosios sociologijos samprata. Sociologo vaidmuo socialinės ekonomikos kontekste, atvejų pavyzdžiai.	2		2				4	5	Nyden, Philip et all. 2011. Public Sociology: Research, Action, and Change. LA: Sage Publications. p. 1-12 ir For Public Sociology video
7. Tiriamasis darbas: Socialinės iniciatyvos idėja	8		6				14	55	Idėjos generavimas, tyrimo atlikimas, pristatymas, idėjos projekto įvertinimo ataskaita, pitch'as ir socialinio verslo drobė.
Iš viso	32		16				48	87	148

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tiriamasis darbas grupėje (3-5 žmonės) – socialinės iniciatyvos idėjos parengimas, analizė, įvertinimas ir ataskaita	40	Semestro eigoje, etapais; galutinė ataskaita – birželis	Problemos ir idėjos išsamus atskleidimas, aiškumas, originalumas, susietumas, taiklumas. Problemos aktualumo ir idėjos veikimo kokybiškas pagrindimas, remiantis pagrįsta ir tinkama informacija: ankstesniais tyrimais, statistika, internetiniais šaltiniais, interviu ar apklausomis su tikslinių grupių atstovais, panašių idėjų atvejo analize, kitais šaltiniais. Tinkamų socialinio poveikio matavimo indikatorių numatymas. Ataskaitos formos atitikimas ir struktūra. Teksto tvarkingumas, stilius ir rašyba. Darbo grupėje įvertinimas pagal kolegų atsiliepimus.
Tiriamąjį darbo grupėje pristatymas	10	Semestro antra pusė (gegužė)	Pristatymo turinys, struktūruotumas, pateikimo sklandumas, aiškumas ir patrauklumas bei gebėjimas atsakyti į klausimus ir kritiką, 10 balų sistemoje.
Idėjos pitch'as	10	Semestro pabaiga (gegužė)	3 min įtikinamas pristatymas, kad idėja verta finansuoti. Vertinamas idėjos pateikimo patrauklumas kurso kolegų tarpusavio balsavimu, 10-balėje skalėje.
Socialinio verslo drobė	10	Semestro pabaiga (gegužė)	Socialinio verslo drobės formato atitikimas, skaičiuojamas teisingai aprašytų punktų skaičius, vertinama 10-balėje sistemoje.
„Atviros knygos“ egzaminas raštu	30	Semestro pabaiga	Egzaminą sudaro 1-3 atviri klausimai, vertinamas gebėjimas pasitelkiant kurso metu įsisavintas sąvokas ir teorijas pritaikyti pavyzdžių analizei.
Seminarai	Įsk/ neįsk.	Viso semestro metu	Tekstų įsisavinimas vertinamas trumpu 1-2 atvirų klausimų testu kiekvieno seminaro pradžioje. Tiriamųjų darbų pristatymų seminarai vertinami komentarų pateikimu raštu/virtualiai. Neatsiskaicičius daugiau nei dviejų seminarų, neprileidžiama prie egzamino. Už aktyvumą seminaruose – iki vieno balo prie galutinio įvertinimo. (Aktyvumas – min 5 argumentuoti pasisakymai į temą per tris ar daugiau seminarų)

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Adomaitytė-Subačienė I., Girkontaitė A., Petružytė D., ir Šumskienė E.	2020	Lietuvos socialinio verslo pradininkų patirtys.	Socialinė Teorija, Empirija, Politika Ir Praktika 21: 8-25.	https://doi.org/10.15388/STEP P.2020.20
Ash, Amin; Cameron, Angus; Hudson, Ray.	1999	Welfare as work? The potential of the UK social economy	Environment and Planning A, Nr. 31(11), p. 2033–2051	https://journals.sagepub.com/doi/10.1068/a312033
Bourdieu, Pierre	1998	The essence of neoliberalism		https://mondediplo.com/2645
Coleman, James S.	2005	12 sk. Socialinis kapitalas	Socialinės teorijos	Vilnius: Margi raštai.

			pagrindai. 268-286 psl.	
Nyden, Philip; Hossfeld, Leslie; Nyden, Gwendolyn	2011	Public Sociology: Research, Action, and Change		Los Angeles, London, New Delhi, Singapour, Washington DC: Sage Publications.
Papildoma literatūra				
European Commission: European Innovation Council and SMEs Executive Agency, Carini, C., Galera, G., Tallarini, G., Chaves Avila, R., Sak, B., & Schoenmaeckers, J.	2024	Benchmarking the socio-economic performance of the EU social economy : improving the socio- economic knowledge of the proximity and social economy ecosystem		Publications Office of the European Union. https://data.europa.eu/doi/10.2826/880860
Communities Reinvented	2021	Developing Personas for a Community of Practice		https://collaboration.worldbank.org/content/sites/collaboration-for-development/en/groups/communities4Dev/blogs.entry.html/2021/03/30/developing_personasforacomunityofpractice-ztpS.html
Green, Gary Paul, Haines, Anna	2012 (third edition)	Asset Building and Community Development		Los Angeles, London, New Delhi, Singapour, Washington DC: Sage Publications.
Hazenberg, R., & Paterson-Young, C.	2022	Social Impact Measurement for a Sustainable Future: The Power of Aesthetics and Practical Implications		Cham: Springer International Publishing AG. https://doi.org/10.1007/978-3-030-83152-3
Levitas, Ruth	1998	The Inclusive Society? Social Exclusion and New Labour		Macmillan, Basingstoke
Lietuvos socialinio verslo asociacija	2019	Socialinio verslo galimybių studija		https://lisva.org/wp-content/uploads/2022/01/Socialinio_verslo_galimybiu_studija_final-1.pdf
LR Ūkio ministerija	2015	Socialinio verslo koncepcija		https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/820ade70da4011e48533ed4be8ca86a2?jfwid=-9dzqnuea7
Norkus, Zenonas	2008	Kokia demokratija, koks kapitalizmas. Pokomunistinė transformacija Lietuvoje istorinės lyginamosios sociologijos požiūriu		Vilnius: VU leidykla
OECD	2021	"Social Impact Measurement for the Social and Solidarity Economy: OECD Global Action Promoting Social & Solidarity Economy Ecosystems"	OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Papers, No. 2021/05	OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/d20a57ac-en .
Putnam, Robert D.	2000	Bowling Alone: The collapse and revival of American community		New York [N.Y.]: Simon and Schuster
Putnam, Robert D.	2001	Kad demokratija veiktų: pilietinės tradicijos šiuolaikinėje Italijoje		Vilnius: Margi raštai

Putnam, Robert D.	2001	Social Capital: Measurement and Consequences.	Isuma: Canadian Journal of Policy Research 2:41-51	
Sommers J., Woolfson C., Juska A.	2014	Austerity as a global prescription and lessons from the neoliberal Baltic experiment	The Economic and Labour Relations Review 25(3):397-416	doi:10.1177/1035304614544091
The Center for Theory of Change	2023			https://www.theoryofchange.org/
Versli Lietuva ir LR Ūkio ministerija, sud. Stroputė N. ir Kairytė M.	2016	Socialinio verslo gidas		https://eimin.lrv.lt/uploads/eimin/documents/files/SVV/Socialinio%20verslo%20gidas_2016(05-25).pdf
VŠĮ „Pilielinės Visuomenės Institutas“	naujausi	Pilielinės galios indeksas		http://www.civitas.lt/research/pilielines-galios-indeksas/